Jeździec i Hodowca

Tygodnik Ilustrowany

Rok VII **Warszawa, 28 marca 1928 r.** **Nr. 13**

Warunki prenumeraty na ostatniej stronie okładki.

Og. gn. ur. w 1921 r. u p. L. Mantaszewa we Francji. Zwycięzca Grand Prix de Paris

TRANSVAAL II

Nagrody klasyczne w Anglji.

(Ciąg dalszy).

Trzynaście ogierów dało trzech i więcej zwycięzców Derby:

ECLIPSE (Marske - Spiletta E - 12).

1781 — YOUNG ECLIPSE z klaczy Juno.
1783 — SALTRAM z klaczy Virago.
1784 — SERGEANT z klaczy Aspasia.

HIGHFLYER (Herod - Rachel H - 13).

1786 — NOBLE z klaczy Frim.
1787 — SIR PETER TEAZLE z klaczy Papillon.
1789 — SKYSCRAPER z klaczy Everlasting.

POT - 8 - OS (Eclipse - Sportmistress E - 18).

1793 — WAXY z klaczy Maria.
1800 — CHAMPION z klaczy Huncamunca.
1802 — TYRANT z klaczy Sea Fowl.

SIR PETER TEAZLE (Highflyer - Papillon H - 3).

1798 — SIR HARRY z klaczy Matron.
1799 — ARCHDUKE z klaczy Horatia.
1806 — PARIS z klaczy Horatia.

WAXY (Pot - 8 - os - Maria E - 18).

1809 — POPE z klaczy Prunella.
1810 — WHALEBONE z klaczy Penelope.
1814 — BLUCHER z klaczy Pantina.
1815 — WHISKER z klaczy Penelope.

WHALEBONE (Waxy - Penelope E - 1).

1822 — MOSES z klaczy Gohanna mare.
1826 — LAP - DOG z klaczy Canopus mare.
1831 — SNAPIEL z klaczy Canopus mare.

TOUCHSTONE (Camel - Banter E - 14).

1843 — COTHERSTONE z klaczy Emma.
1844 — ORLANDO z klaczy Vulture.
1848 — SURPLICE z klaczy Crucifix.

MELBOURNE (Humphrey Clinker - Cervantes mare M-1).

1853 — WEST AUSTRALIAN z klaczy Mowerina.
1857 — BLINCK BONNY z klaczy Queen Mary.
1860 — THORMANBY z klaczy Alice Hawthorn.

STOCKWELL (The Baron-Pocahontas E - 3).

1864 — BLAIR ATHOL z klaczy Blinck Bonny.
1866 — LORD LYON z klaczy Paradigm.
1873 — DONCASTER z klaczy Marigold.

HAMPTON (Lord Clifden-Lady Langden E-10).

1887 — MERRY HAMPTON z klaczy Doll Tearsheet.
1888 — AYRSHIRE z klaczy Atalanta.
1894 — LADAS z klaczy Illuminata.

CYLLENE (Bona Vista - Arcadia E - 9).

1905 — CICERO z klaczy Gas.
1909 — MINORU z klaczy Mother Siegel.
1910 — LEMBERG z klaczy Galicia.
1912 — TAGALIE z klaczy Tagale.

POLYMELUS (Cyllene - Maid Marian E - 3)

1915 — POMMERN z klaczy Merry Agnes.
1916 — FIFINELLA z klaczy Silver Fowl.
1921 — HUMORIST z klaczy Jest.

HURRY ON (Marcovil - Tout Suite M - 2).

1922 — CAPTAIN CUTTLE zklaczy Bellavista.
1926 — CORONACH z klaczy Wet Kiss.
1927 — CALL BOY z klaczy Comedienne.

Dwanaście ogierów dało trzech i więcej zwycięzców Saint - Leger:

HIGHFLYER (Herod - Rachel H - 13).

1784 — OMPHALE z klaczy Caliope.
1785 — COWSLIP z klaczy La Soeur de Tandem.
1787 — SPADILLA z klaczy Flora.
1788 — YOUNG FLORA zklaczy Flora.

KING FERGUS (Eclipsce - Creeping Polly E - 6).

1791 — YOUNG TRAVELLER z klaczy Young Trunnion mare.
1794 — BENINGBROUGH z klaczy Herod mare.
1795 — HAMBLETONIAN z klaczy Grey Highflyer.

SIR PETER TEAZLE (Highflyer - Papillon H - 3).

1796 — AMBROSIO z klaczy Tulip.
1806 — FYLDENER z klaczy Fanny.
1807 — PAULINA z klaczy Pewett.
1808 — PETRONIUS z klaczy Louisa.

TOUCHSTONE (Camel - Banter E - 14).

1842 — BLUE BONNET z klaczy Maid of Melrose.
1848 — SURPLICE z klaczy Crucifix.
1851 — NEWMINSTER z klaczy Bees Wing.

IRISH BIRDCATCHER (Sir Hercules-Guiccioli E - 11).

1845 — THE BARON z klaczy Echidna.
1854 — KNIGHT of St. GEORGE z klaczy Maltese.
1856 — WARLOCK z klaczy Elphine.

STOCKWELL (The Baron - Pocahontas E - 3).

1860 — ST. ALBANS z klaczy Bribery.
1861 — CALLER OU z klaczy Haricot.

1862 — THE MARQUIS z klaczy Ciniselli.
1864 — BLAIR ATHOL z klaczy Blinck Bonny.
1866 — LORD LYON z klaczy Paradigm.
1867 — ACHIEVEMENT z klaczy Paradigm.

LORD CLIFDEN (Newminster - The Slave E - 2).

1870 — HAWTHORNDEN z klaczy Bonny Blinck.
1872 — WENLOCK z klaczy Mineral.
1876 — PETRARCH z klaczy Laura.
1878 — JANETTE z klaczy Chevisaunce.

ISONOMY (Sterling - Isola Bella E - 19).

1888 — SEABREEZE z klaczy St. Marguerite.
1891 — COMMON z klaczy Thistle.
1893 — ISInGLASS z klaczy Deadlock.

ST. SIMON (Galopin - St. Angela E - 11)

1890 — MEMOIR z klaczy Quiver.
1892 — LA FLECHE z klaczy Quiver.
1896 — PERSIMMON z klaczy Perditta.
1900 — DIAMOND JUBILEE z klaczy Perditta.

GALLINULE (Isonomy - Moorhen E - 19).

1898 — WILDFLOWER z klaczy Tragedy.
1904 — PRETTY POLLY z klaczy Admiration.
1913 — NIGHT HAWK z klaczy Jean's Folly.

PERSIMMON (St. Simon - Perditta E - 7).

1902 — SCEPTRE z klaczy Ornament.
1908 — YOUR MAJESTY z klaczy Yours.
1911 — PRINCE PALATINE z klaczy Lady Lightfoot.

THE TETRARCH (Roi Herod - Wahren H - 2).

1920 — CALIGULA z klaczy Snoot.
1921 — POLEMARCH z klaczy Pomace (po Polymelus).
1924 — SALMON TROUT z klaczy Salamandra (po St. Frusquin).

(D. c. n.) *F. Jurjewicz.*

Kruszyna-Widzów.

(Ciąg dalszy).

Po świetnem zwycięstwie Intryganta w Derby Wiedeńskiem, jego właściciele mogli mieć chwilę wahania — czy, zatrzymać go w Austrji lub wysłać do Moskwy. Ostatni jednak wzgląd przeważył albowiem, na Chodyńskiem polu miał współzawodniczyć również o nagrodę Derby, co do wartości nie niższą jak Wiedeńska — oprócz stawek 40.000 rubli. Intrygant zatem był wysłany do Warszawy a ztamtąd do Moskwy, gdzie znajdowały się konie książąt Lubomirskich przyjmujące udział w letnim sezonie.

Niestety powodzenie, uśmiechy fortuny, tak rzadko bywają stałe, nagle promienie słońca przyćmiewa zmierzch. Gromem był telegram wysłany z Moskwy 3 lipca przez kierownika kruszyńskiej stajni ś. p. Kazimierza Stolpego Telegram zawierał „Intrygant nie będzie biegał, skaleczoną ma piętkę, ale bez niebezpieczeństwa dla jego dalszej karjery". Nie mniej telegram ten dla ks. Lubomirskich, licznych zwolenników kruszyńskiej stajni oraz polskiego sportu, był przygnębiający. Nadzieje były rozwiane. Ale dziś po upływie już 20 lat wypukla się niemniej uwaga, na jakiej zasadzie mógł być wysłany Intrygant w bardzo daleką drogę, nie będąc w zupełnym porządku. Nie przypuszczalnem jest żeby po wyścigu tak twardem, wyczerpującem jak Derby Wiedeńskie odbytem 7 czerwca mógł być źrebiec na robocie zbyt forsownie użyty. Po dziś dzień ta zagadka nie jest dostatecznie rozjaśniona.

Skaleczenie piętki, zacięcie, może zdarzyć się, w wyścigu szczególniej, u koni budowy ścisłej, zebranej, jaką przedstawiał Intrygant, gdy koń w przecwale rzucając daleko tylnie skoki ku przodowi może uderzyć, skaleczyć piętkę. Rzeczywiście rana Achillesowa! Ale gdy zacięcie dochodziło do opuchnięcia, przy podniesionej ciepłocie, to koń powinien być bezzwłocznie starannie leczony. Tymczasem alarm z powodu skaleczonej piętki, spuchnięcia nogi, powstaje dopiero w Moskwie! Wówczas zostaje wezwany telegramem z Wiednia specjalny lekarz weterynaryji. W „Kurjerze Sportowym" (wychodzącym przy „Jeźdzcu i Myśliwym) była pomieszczona pod datą 15 lipca następująca wzmianka: „Intryganta ks. Lubomirskich badał profesor weterynarji sprowadzony umyślnie z Wiednia i cieszący się tam dużą powagę. Stan kopyta uznany był przez specjalistę za zupełnie zadawalniający i w tych dniach zdobywca nagrody Derby ma rozpocząc swoją robotę". Widocznie nie tylko piętka ale i kopyto w skutek reakcji zostało dotknięte, wypadek nie był zdawkowy a rozpoczęcie roboty mogło być de facto tylko bardzo ostrożne i oględne. O Intrygancie znajdujemy znów wzmiankę po dłuższej przerwie w „Kurjerze Sportowym" Nr. 83, następującej treści: „Intrygant był przeprowadzony przed publicznością. Jednak jak zaznacza „Konnozawodztwo i koniewodztwo" nie wywarł ani wielkiego zaciekawienia ani sensacji. W prawdzie, jak dodaje zaznaczone petersburskie sportowe pismo — w dzień powszedni publiczność złożona jest niemal wyłącznie z graczy w totalizatorze, których zajmuje *jedynie wypłata*. Intrygant ukazał się na torze zdrów i na wygląd nie ociężał w skutek przerwy w robocie. Intrygant zostanie wysłany do Petersburga'.

Żądać od moskiewskiego, „totosznika" żeby w czasie zakładów mógł się czem innem zainteresować, to rzeczywiście za dużo od niego wymagać. Dziś ten typ zatarł się w skutek bajecznych przewrotów w Rosji ale odnaleźć go można pod różnemi postaciami, formami, w Polsce i na Zachodzie.

Intrygant po przybyciu do Petersburga 24 lipca (pod Huxtablem) przeszedł cantrem 1 wiorstę w 1 m. 13 s.

Nadszedł jednak dzień 2 sierpnia, dzień rozegrania nagrody imienia „Cesarzowej" wynoszącej oprócz stawek 20.000 rubli, przestrzeń 2 w. 375 s. i 4 stopy.

I znów stała się rzecz przykra: Intrygant mógł przegrać ale nie w ten sposób w jaki przegrał. Był zupełnie pobity w skutek fatalnej jazdy a właściwie przyjętego systemu przez Huxtable, który nie bacząc, że Intrygant był bardzo pilnowany przez Galopa (pod Winkfeldem), i nie mógł dowolnie prowadzić wyścigu, forsował tempo w ciągu dwóch wiorst zapamiętale, aż konia wyczerpał i dał zająć 2 miejsce nawet „Koreszkowow". Poświęcony na zaduszenie „Intryganta „Galop" kończył bez miejsca. W dodatku tor kołomiagski, przy prześlicznej pogodzie letniej i nadzwyczajnym napływie publiczności ze wszystkich sfer towarzyskich oraz dworskich, był miękі ale bynajmniej nie ciężki. Pierwsza stanęła znana Rakieta (Pigot) p. S. Rodzianki, drugi Koreszok (Radke) E. i M. Łazarewów, na trzeciem miejscu, głowa w głowę: Burżuj (Richard) W. E. Maliczów i Intrygant (Huxtable) ks. Lubomirskich, a ostatnim był Galop (Winkfield) przeznaczony na zaduszenie Intryganta. Czas wyścigu 3 m. 11 sek. o 6 długości wygrany.

(D. c. n.) *S. Wotowski.*

Listy z Nicei.

Wiosenne *„Grand Prix"* czterodniowego *meetingu* gonitw płaskich, na torze w Le Var, jest nie tylko jego gwoździem, lecz i osią, dokoła której wszystko się obraca; cały program sezonu jest tak bowiem ułożony, by każdy uczestnik domniemany gonitwy zaznaczonej miał możność publicznego zaprezentowania swej formy.

Warunki wyścigu tego, rozegranego w niedzielę, dn. 18 kwietnia, przy pogodzie słonecznej, choć nieco chłodniej, były takie: *„Grand Prix de Nice". International* 150.000 fres, zaofiarowane w całości przez miasto Niceę, dla 3 l. i st. wszystkich krajów. Waga: 3 l. — 48 kg., 4 l. i st. — 60 kg. Dalsze propozycje przewidują różne ulgi wagi i nadwagi za poprzednią karjerę w roku bieżącym i ubiegłym. Dystans 2200 mtr.

Aczkolwiek „klasa" w tej pierwszej próbie poważniejszej roku miała być słabo reprezentowana, z zaciekawieniem wyczekiwano niemniej na wyścig, a zwłaszcza na to, czy zwycięstwo odniesie koń wieku starszego, czy może trzylatek?

Wcale poważny, jak dla trzylatków dystans 2200 mtr. przy tak wczesnym terminie rozegrania gonitwy, dawał stale, jak dotychczas (za wyjątkiem jednym i jedynym wygrania próby omawianej, w 1910 r., przez 31 Kildare II) zwycięstwo przedstawicielom generacji starszych.

W r. b. jednak ujawniać się zdawała duża przewaga młodzieży w 1925 roku urodzonej, dość powiedzieć, iż w trzech pierwszych dniach sezonu, na 10 prób mieszanych, dla 3 l. i starszych, trzylatki zwyciężyły aż ośmiokrotnie, przyczem w jednym wypadku ustąpił pierwszeństwa trzylatek, który przedtym jeszcze nigdy nie wychodził do startu (Iron Legs), w wypadku zaś drugim, w dniu sezonu trzecim, trzylatki zostały w handicapie („du Casino Municipal") do tego stopnia wagą obciążone, że przegrały wszystkie płatne miejsca.

W dodatku, jeden z przedstawicieli młodzieży trzyletniej, syn Radamesa (Rabelais — *St. Simon)* i Martigues, po Doricles (Florizel — *St. Simon),* należący do p. M. de Rivaud gn. Motrico mógł być nawet do klasy zaliczony. W r. z., mianowicie, na 5 startów, był trzy razy I-szy, raz II-gi i raz III-ci, zdobywając ogółem 113.200 fres. W „Omnium de Deux Ans" uległ źrebicy rzetelnie dobrej, Erice, i dobrej — Moonshine, jedynie. Wygrał ponadto, pod koniec sezonów, „Criterium de St. Cloud" 60.000 fres, na dystansie 2000 mtr. (w 2'13), czem ujawnił swe zalety stayera.

Szanse tego w interesie na St. Simona wyprodukowanego źrebca zdawały się być tym większe, że jego przeciwnik, jak się zdawało, najpoważniejszy, należący do p. E. Veil Picarda 4 l.-og. kaszt. Lafleur, po Yverdon (Cupbearer - Orme) i Linaigrette, po Val Suzon (Childwick) w ostatni piątek przegrał 2—3 dług. do 4 l. Marshal Frencha konia klasy średniej Lafleur, dodać winniśmy, po przegraniu „krótkiego łba", w „Grand Prix de Marseille", dn. 6 listopada r. z., do szermierza tej klasy, co Nino, był bardzo starannie do „Grand Prix" nicejskiego przygotowywany.

W rezultacie tego wszystkiego, 3 l. Matrico został faworytem. Nie zwyciężył jednak.

Po wycofaniu Orange Pip'a (pół brat u nas w kraju znajdującej się Arthemis'y), ze względu na wagę zbyt juz wysoką 65 kg. (plus 5 kg.) i Playfellowa, do startu wyszło 11-u współzawodników, ogierki same w tym 8 koni starszych i 3 trzylatki.

Po doskonałym starcie, wyścig, do połowy ostatniego zakrętu przeprowadził Quincampoix, za którym b. blizki drugi cwałował Lafleur (z. Bouillon, 56½ kg. t. j. 3½ kg. niżej skali). Syn Radamesa jeszcze przed wyjściem na linję prostą na pierwsze wyszedł miejsce, a następnie doprowadził wyścig do końca. Zwycięstwo nie przyszło mu łatwo jednak, około pierwszej trybuny doszedł do niego bowiem Motrico (48 kg.), po walce bardzo zaciętej pierwszeństwo pozostało przy przedstawicielu generacji starszej, który minął celownik z przewagą szyi.

Waga zrobiła tutaj swoje, 3½ kg. jakie Motrico dawał swemu przeciwnikowi, przechyliła szale na korzyść mniej obciążonego.

W odstępie 2 dług. 4 l. syn Harry of Hereforda, Daddy, o 3 dług. za ktżrym 4 l. Le Pallet i reszta.

Za zwycięzcę totalizator płacił aż 155 fr., za 10; francuski: 43—18 i 26.

Brzask.

O objektywizm w hodowli.

W ur. 7 „Jeźdźca i Hodowcy“ ukazał się artykuł „Dla rozwagi hodowców“, bardzo interesujący i poruszający aktualny temat wartości naszych reproduktorów czołowych. Powyższy artykuł rzuca pewien snop światła na dręczące właścicieli stad pytanie, jakiego reproduktora wybrać dla swych klaczy aby — przynajmniej teoretycznie — osiągnąć możliwie najistotniejsze szanse dla przychówku, z takim kosztem i poświęceniem wychowywanego. Należy wszakże zaznaczyć, że niestety oświetlenie sprawy we wzmiankowanym artykule jest jednostronne, nie opiera się bowiem na wszechstronniejszych danych, a tylko na powierzchownych. W ten sposób stwarza się błędne, nie realne wnioski, mogące wbrew woli autora zaciemnić horyzonty i wzmódz dezorjentację hodowców, nie rozporządzających dotąd ustalonemi opinjami o przydatności reproduktorów.

Jest zrozumiałe, iż krótki okres, jaki nas dzieli od wznowienia wyścigów, nie mógł z wszelakich względów naszej hodowli wydźwignąć na idealny poziom doskonałości. Warunki były ciężkie, brak stabilizacji finansowej kraju, brak materjału żeńskiego, były głównemi przyczynami ale stopniowo miało się ku lepszemu i w dzisiejszych konjunkturach powiedzieć można, iż postępy hodowlane są ogromne, ilość i jakość klaczy wzrasta niezaprzeczenie, sport wyścigowy znajduje wydatne zrozumienie i poparcie w całym kraju, czego jaskrawym dowodem jest wzrost dni wyścigowych i turfów prowincjonalnych. Odkrywa się prawidłowa, normalna, już nie *od hoc*, nerwowo i pośpiesznie dokonywana, selekcja zarodowych szermierzy i z satysfakcją można stwierdzić, że najbliższych lat parę tę progresję niewątpliwie jeszcze bardziej uwypuklą. Z drugiej strony byłoby niewłaściwem porównywanie naszych stosunków z utrwalonymi od wieków stosunkami w Anglji czy Francji. Oczywiście, wartość tamtejszych folblutów bezwarunkowo przewyższa nasz materjał powojenny i byłoby dziwnym, gdyby tak nie było. W Polsce zniszczonej wojną, o słabej, chwiejnej walucie, zamierzenia Departamentu Chowu Koni liczyć się musiały z rzeczywistością i chęci oraz potrzeby do możliwego zakresu wydatków dostosowywać. Z importowanych w powojennym okresie reproduktorów wybija się cały ich szereg, klasa naszych wyścigowców tym samym w porównaniu z sezonami wyścigowymi lat 1919—1924 bezwzględnie i stanowczo spotęgowaną została. Kogo stać na wysyłanie matek zagranicę celem doboru klasowych ogierów, ten, rzecz prosta, przysłuży się bardzo hodowli, zapewni jej wartki puls nowych, świeżych prądów koni, ale to jest praca, wszędzie i zawsze spełniana i jej owocność sama bije w oczy. Niekoniecznie przecież stosuje się to jedynie do Polski, boć hodowcy francuscy czy włoscy nieraz przeznaczają swój materjał za granicę dla kopulacji, mając na uwadze ten lub inny papier, to czy inne pedigree i dzieje się to bez względu na dobry czy słabszy poziom reproduktorów w danym kraju. Poruszana zatem w omawianym artykule myśl wysyłania klaczy za granicę jest najzupełniej niezależna od głównego tegoż artykułu tematu — wartości rozporządzalnych w kraju reproduktorów. Do tego wypada obecnie nawrócić.

Autor artykułu „Dla rozwagi hodowców“ oparł klasyfikację reproduktorów na jednorocznych wynikach i na najprostszych matematycznych działaniach. Ta matematyka miała swą proweniencję w ilości dzieci po danym ojcu, biegających w 1927 roku i w wysokości sum, przez nie osiągniętych, przyczym z góry autor zdefiniował założenie, iż im mniej koni po ocenionym reproduktorze współzawodniczyło a im większa była wygrana ogólna wszystkich tych koni, tym więcej dany ojciec jest lepszy od innych. W ten sposób, dzięki tej martwej statystyce, operującej suchymi liczbami, oderwanymi od życia, wyłoniła się teza o pierwszoplanowości Schalka, który miał dwoje dzieci na torze, te dzieci osięgnęły 30.200 zł., zatem na każde wypada po 15.100 zł. i z tego powodu gorszym od Schalka będzie Alaric Victor, mający nieszczęście reprezentowania cennej krwi Alarica aż 13 dziećmi, a już o całe niebo gorszym — Carabas, ojciec Etyla, Donny Rosy, Embacha, a już o sto nieb King's Idler czy Manton.

Rozważania podobne nie prowadzą do celu. Ich osnowa mogłaby znaleźć naprzykład sąd, że gwiazdą jest Lohengrin gdyż mu się udało spłodzić Rysia. Przy ocenianiu ojców nie można się oprzeć wyłącznie na jednorocznych rezultatach, które mogą być przypadkowe, ale na kompleksie różnych okoliczności, w pośród jakich najdrobniejsza, zdawałoby się, niejednokrotnie chwilowo decyduje o tej czy innej wartości wyścigowej produktu. Obok tak nader ważnego, a przez antera „Dla rozwagi“ zupełnie nie zauważonego, czynnika *aklimatyzacji* u ogiera, mogącego się ustalać przez kilka sezonów kopulacyjnych, a będącego niezawodnie kapitalnym powodem kształtowania się wartości reproduktora, w grę wchodzi i czasowy stan jego zdrowia. Jakaś niepozorna przyczyna, jakaś nerwowość, przemijające osłabienie, wpłynąć mogą rozstrzygająco, wprost całkowicie na dany okres kopulacji, obniżyć wartość plenników, co nie znaczy, by ten defekt miał być stały i później ustąpić nie miał. Zapoznawać również nie sposób „pechowości“ danego ogiera, a to zdarza się często w sensie nie otrzymania odpowiedniej klaczy, należycie prądami krwi pasującej. Stwarza się jakiś inbreed, na papierze doskonały i z wszechmiar obiecujący, dopiero zaś po trzech latach, po zadebiutowaniu dwulatka, z tej kombinacji spłodzonego, okazuje się, iż mozolne obliczenia spaliły na panewce złudnych nadziei, że pupil jest „przeflyerowany“ lub vice versa. Nieraz też najlepszy reproduktor kopuluje w warunkach złych, w lichym stadzie, źle karmiony, zaś jego dzieci żywione są liśćmi bukowymi i parowanymi kartoflami, a za paddock im służy klepisko podwórzowe lub wspólny z cielakami i świńmi zabłocony ogrodzieniec. Są to wprawdzie wypadki na świecie rzadkie, jednak i je jako element uboczny w rozważaniach niniejszych uwzględnić należy.

(D. c. n.) *Z. Dobiecki.*

Zestawienie głównych wygranych w 1927 roku na torach w NIEMCZECH.

MIEJSCOWOŚĆ	NAGRODA	Dystans	Suma	WŁAŚCICIEL	ZWYCIĘZCA	Pochodzenie	Żokiej	II-gi koń	III-ci koń
Hoppegarten	Jubiläums Pr.	2000	20 000	p. Blumenfeld	**Torero**	Fervor	E. Haynes	Aurelius	Indigo
Grunewald	Podbielski R.	1800	10.000	p Weinberg	**Aurelius**	Pergolese	O. Schmidt	Olimpier	Oberwinter
Hamburg	Jub. Hansa Pr.	2200	30.000	p. Blumenfeld	**Torero**	Fervor	E. Haynes	Furstenbrauch	Olympier
Grunewald	Fürstenberg R.	3000	10.000	p. Weinberg	**Aurelius**	Pergolese	O. Schmidt	Rheinwein	Lampos
Kolonja	Grosser Pr	2200	20 000	p. Weinberg	**Aurelius**	Pergolese	O. Schmidt	Mah Jong	Fockenbach
Baden-Baden	Grosser Pr.	2400	50.000	p. Oppenheim	**Oleander**	Prunus	L. Varga	Sac-a-Papier	Grillemont
Grunewald	Grosser Pr.	2600	40.000	p. Oppenheim	**Mah Jong**	Prunus	L. Varga	Lampos	Indigo
Grunewald	Kincsem R.	3200	10.000	p. Weinberg	**Lampos**	Fervor	O. Schmidt	Indigo	Marcellus
Grunewald	Gladiatoren R.	2800	20.000	p. Oppenheim	**Oleander**	Prunus	L. Varga	Serapis	Impressionist
Hamburg	Renard Rennen	2800	10 000	St. Halma	**Frohsinn**	Parsee	E. Haynes	Indigo	Löwenherz II
Baden-Baden	Badener Meile	1600	15.000	p. Haniel	**Palü**	Landgraf	C. Korb	Löwenherz II	Eisenkanzler
Hoppegarten	Henckel R.	1600	20.000	p. Blumenfeld	**Torero**	Fervor	E. Haynes	Mah Jong	Ausbund
Hoppegarten	Union-Rennen	2200	30.000	p. Blumenfeld	**Torero**	Fervor	E. Haynes	Tullus Hostilius	Ausbund
Hamburg	Derby	2400	70 000	p. Oppenheim	**Mah Jong**	Prunus	E. Pretzner	Libertas	Fockenbach
Grunewald	St. Leger	2800	20.000	St. Hönwalt	**Eisenkanzler**	Georgios	O. Schmidt	Wanderer	Mah Jong
Baden-Baden	Fürstenberg R.	2200	20.000	p. Oppenheim	**Oleander**	Prunus	L. Varga	Ausbund	Torero
Hamburg	Grosser Preis	2200	20.000	p. Rösler	**Marcellus**	Pergolese	E Pretzner	Patrizier	Oleander
Hoppegarten	Diana Pr.	2000	20.000	p. Oppenheimer	**Libertas**	Laland	E. Grabsch	Grafenkrone	Waldprinzessin
Hoppegarten	Hertefeld R.	3000	10.000	p. Oppenheimer	**Serapis**	Laland	E. Grabsch	Eisenkanzler	Linz
Hannover	Grosser Preis	2400	10.000	St. Halma	**Vardar**	Dark Ronald	A. Sajdik	Mitra	Serapis
Hoppegarten	Oppenheim R.	1200	20.000	St. Altefeld	**Aditja**	Fervor	G. Janek	Audax	Alicia
Kolonja	Zuchtrennen	1000	15.000	p. Haniel	**Comtessa Maddal.**	Landgraf	F. Williams	Mallorka	Baladera
Baden-Baden	Zukunfts R.	1200	20.000	p. Haniel	**Comtessa Maddal.**	Landgraf	F. Williams	Mondovi	Otis
Hoppegarten	Renard R.	1200	15.000	p. Haniel	**Comtessa Maddal.**	Landgraf	F. Williams	Aditia	Postmaister
Kolonja	Winterfaworit	1400	20.000	p. Haniel	**Comtessa Maddal.**	Landgraf	F. Williams	Faro	Baladera
Hoppegarten	Ratibor R.	1400	20.000	p. Haniel	**Comtessa Maddal.**	Landgraf	F. Williams	Narcyss	Audax

K R O N I K A.

KRAJOWA

— **Dn. 20 b. m. w Ministerstwie Rolnictwa** odbyło się pod przewodnictwem Dyr. F. Jurjewicza zebranie w sprawie omówienia zasad prób dzielności koni pociągowych.

W zebraniu powyższem wzięło udział około 40 przedstawicieli towarzystw, kółek rolniczych, urzędów wojewódzkich i samorządów.

W najbliższym czasie ukaże się zarządzenie ministra rolnictwa w powyższej sprawie, które zamieścimy w naszem piśmie.

— **Dn. 21 b. m. w Ministerstwie Rolnictwa** odbyło się posiedzenie Komisji do spraw Polskiej Księgi Stadnej Koni Pełnej Krwi angielskiej pod przewodnictwem dyr. J. Jurjewicza.

— **Wyszło drukiem** II wydanie broszury inż. Jana Grabowskiego i inż. Stanisława Szucha „Pastwiska Kulturalne", nakładem Gazety Gospodarskiej. Broszura ta jest do nabycia w Redakcji „Jeźdźca i Hodowcy", cena 1 zł.

— **W r. 1928 Ministerstwo Rolnictwa** przystąpiło do premjowania ogierów prywatnych na zasadzie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 maja 1927 r. o państwowych zakładach chowu koni i o premjowaniu ogierów (Dz. Ust. Nr. 48 poz. 435).

Ponieważ Ministerstwo dysponuje na powyższy cel sumą 100,000 zł., która nie wystarczyłaby na przeprowadzenie akcji w całem państwie, więc powyższą kwotę skierowano na województwa wschodnie jako na tę część kraju, która jest najsłabiej obesłana przez ogiery państwowe.

Zestawienie ilościowe ogierów zakwalifikowanych do premjowania na 1928 r. przedstawia się jak następuje:

Województwo	Ilość ogierów według kategorji						Ogólna suma premji
	I	II	IIb	III	IIIb	Razem	
Białostockie	—	4	—	6	—	10	10200
Nowogródzkie	—	2	—	7	–	9	8700
Poleskie	—	3	–	4	1	8	7800
Wileńskie	—	4	1	7	2	14	13200
Wołyńskie	1	8	—	11	—	20	21100
Lwowskie	—	3	—	6	—	9	9000
Stanisławowskie	-	3		15	8	26	21900
Tarnopolskie	—	2		5	2	9	8100
Razem	1	29	1	61	13	105	100000

— **Nagrody za najodpowiedniejsze rozstrzygnięcie konkursu** „RUŃ" zostały przez Redakcję „Jeźdzca i Hodowcy" wydane:

1) Związek Hodowców Szlachetnego Konia Pjół krwi otrzymał portret „Cyllena", który został powieszony w biurze tej instytucji.

2) P. Michał Piotrowski — portret „Le Sancy".

3) P. Paweł Popiel — portret „Biniou".

Wszystkie trzy portrety w ozdobnych ramach zaopatrzone mosiężnemi tabliczkami pamiątkowemi.

— **Zmiana cen wejścia na wyścigi w sezonie wiosennym w Warszawie.**

	I miejsca	II miejsca
Cena wejść	3 zł.	1 zł.
Na Derby	6 zł.	2 zł.

Cena lóż na dni powszednie	20 zł.
Cena lóż na dni niedziele i święta	40 zł.
Cena lóż na Derby	100 zł.
Loże w ambonamencie po 20 złotych.	

— **Dnia 24, 25 i 26-go b. m.** w Paryżu odbędzie się Międzynarodowy Kongres Związków Jeździeckich, organizowany przez Federation International Equestre.

Dla spraw technicznych wyjechał tam z ramienia Polskiego Związku Jeździeckiego rtm. Kon.

Po Kongresie rtm. Kon, ale już z polecenia Polskiego Komitetu Olimpijskiego, udaje się do Amsterdamu w celu zbadania na miejscu warunków, jakich spodziewać się można na hippicznych zawodach IX Olimpjady i o ile można, przygotowania już teraz stajni, placu treningowego i t. p. dla naszego zespołu jeździeckiego.

— **„Paris Sport"** podaje, że „Saint Wiatre" syn „Ukase II i „Championne" jest najlepszym steeplerem na Węgrzech. Wygrał on w Wiedniu trzechletni steeple-chase. Jego pół brat syn „Ukase II" i „La Commanderie" — „Tukase" obecnie znajduje się w naszej grupie olimpijskiej i jest przygotowywany do szampionatu Olimpijskiego.

— **Nowy tor przeszkodowy** zostanie rozplanowany w Grudziądzu. Jako wzór przyjęty został Liverpool, gdzie jak wiadomo odbywają się największe Steeple-Chase.

Roboty rozpoczną się w roku bieżącym.

Poczynanie to przyczyni się bezwzględnie do podniesienia poziomu wyścigów przeszkodowych w Polsce, które nap. we Francji posiadają olbrzymie znaczenie, a rozgrywane nagrody dochodzą do fantastycznych sum. (Grand Steeple-Chase de Paris 400.000 fr.).

— **Wykaz źrebiąt urodzonych w 1928 r.**

u p. Z. Dobieckiego w Łopusznie

L. p.	Nazwa konia	Rok urodz.	Ojciec	Matka	Uwagi
1	Cesarz	1928	Wily Attorn	Jersey Lilli	
2	Czarczaf	1928	King's Idler	Kaśka	

u p. M. Bersona w Lesznie

L. p.	Nazwa konia	Rok urodz	Ojciec	Matka	Uwagi
1	kl. gn.		King's Idler	Alpha	
2	og. gn.		„	Antinea	
3	og. gn.		„	Electra	

u p. S. Endera w Moszczenicy

L. p.	Nazwa konia	Rok urodz.	Ojciec	Matka	Uwagi
1	Jolly	1928	Baccarat	Madelon II	klacz c. gn.
2	Jerry	1928	„	Mała Langden	ogier kaszt.
3	Jowisz	1928	„	Malaga	ogier kaszt.

u p. R. Czaykowskiego w stadzie Kamionka Wołoska

L. p.	Nazwa konia	Rok uroez.	Ojciec	Matka	Uwagi
1	Nurmi	1928	Harsona	Nevin	
2	Mary Lou	1928	„	Mennin Gate	

— **Węgierski żokej** Bela Toth został zaangażowany do stajni p. M. Róga.

— **Stajnie treningowe.**

Trenera publicznego.

Roman Kraiński.

2 l. og. kaszt. Mamut (Balthazar i Mia Cara).

Czesław Baczyński.

2 l. og. kaszt. Sandomierzak (Promień i Sandomierzanka).

Leon Rydygier.

4 l. kl. gn. Korea (King's Idler i My Baby).
3 l. og. gn. Mecenas (Wily Attorney i Frau Szerena).
2 l. og. sk. gn. Fircyk (Carabas i Red Start).
2 l. kl. kaszt. Tortuoza (Vadi Halfa i Victory).

— **Wyścigi w Wilnie** odbędą się w dniach 3, 7, 10, 14, 17, 21 i 24 czerwca. W dniu 10 czerwca odbędzie się *Wielki Steeple* Chase Wojskowy z nagrodą I — zł. 7.000, II — zł. 2.100, II 700 zł., w ostatnim dniu — gonitwa loteryjna z nagrodą zł. 1.500. W stajniach wyścigowych w Pośpieszce przeprowadzono remont i obecnie przyjmują się już konie do treningu. Trenerem jest p. Michał Tatarowski. Adres Sekretarjatu T-wa: Wilno: Mickiewicza 15 m. 17.

— **Zawody Sportowe w Gnieźnie.**

Staraniem ruchliwego i sprężystego Komitetu Targów Końskich w Gnieźnie, odbędą się w czasie tradycyjnego Jarmarku na konie na św. Wojciecha, trwającego od dnia 21 do 25 kwietnia 1928 roku 3-dniowe zawody sportu konnego i konkurs zaprzęgów, z następującym programem:

Dnia 21.VI 1728 r. Polo część I i II, pokaz konia (Hunters Show), konkurs parami (panie i panowie).

Dnia 22.IV 1928 r. Konkurs powozów, polo, konkurs pań, Gymkhana włościańska, konkurs dla pp. cywilnych.

Dnia 23.IV 1928 r. Defilada na loterję zakupionych powozów i koni, polo, konkurs ciężki otwarty (Handicap).

W razie niezakończenia konkursu ciężkiego, rozgrywki nastąpią dnia następnego. Zmiany programu zastrzega sobie Komitet. Wartość nagród ustalono na sumę 11,500 zł., pozatem żetony pamiątkowe, w artystycznem wykonaniu i nagrody dodatkowe od instytucji i osób postronnych.

Staraniem Komitetu udział najwybitniejszych jeźdźców wojskowych jak i cywilnych zapewniony jest, co daje gwarancje, że zawody stać będą na odpowiednim poziomie sportowym. Dla amatorów konia będzie to dużą atrakcją, wobec czego spodziewany jest znaczny napływ gości. Termin do zgłoszeń na konkursy upływa dn. 31 marca 1928 r. Lokale dla gości i koni zapewnione przez biuro kwaterunkowe przy magistracie miesta Gniezna.

— **Konkursy hippiczne.**

W niedzielę, dnia 25-go marca odbyły się we wspaniałej ujeżdżalni Komendy Konnej Policji Państwowej przy ulicy Ciepłej konkursa hippiczne zorganizowane przez Koło Sportowe Wyższej Szkoły Wojennej pod protektoratem Komendanta tej Szkoły gen. brygady Edmunda Kesslera.

Głównym organizatorem konkursów był pułk. Rodziewicz. Przeszkód było 10 nadzwyczaj dowcipnie obmyślanych i obrazowo wykonanych, a więc między innymi: armaty polowe, wiatrak z imitacją chruścianego płotu, koryto do pojenia koni przy studni, podwójne drabiny do siana, bramka i wiele innych.

W skład jury gen. Kessler zaprosił gen. Domenic, francuskiego atache wojskowego, pułk. Brochwicza, pułk. Maleszewskiego, głównego Komendanta Policji Państwowej, redaktora M. Radwana i p. Józefa Szemplińskiego.

W pierwszym konkursie dla panów bez błędu przejechali por. Chojnowski na Lukaszu, ppułk. szt. gen. Pragłowski na Łuszewie, rotm. Lewicki na Olafie i por. Szeloch na Huraganie. Przy rozgrywce, wszystkie te skaczące bez punktów karnych konie zaczęły się gorączkować, tak że nagrody przysądzone zostały tym koniom, które w stosunku do swych konkurentów mniej błędów miały, a więc: 1-szą nagrodę otrzymał rotm. Lewicki, 2-go ppułk. Pragłowski, 3-cią por. Szeloch, 4-tą por. Chojnowski. Piąta nagroda powinna być również rozgrywana pomiędzy mającymi jednakową ilość punktów karnych rotm. Maxem i por. Frymanem, lecz wobec tego, że rotm. Max wycofał się i do rozgrywki nie stanął nagroda przysądzona została por. Freymanowi.

Ofiarowana przez gen. Domenica nagroda indywidualna za najlepsze prowadzenie konia po dłuższych debatach jury przysądzoną została nadkom. Policji Państwowej Szopie na Fancie. Rosły ten koń, zdradzał duże zdolności do skoków, lecz widać było, że tu dla jego długiej rozciągłej akcji teren będzie za wązki.

W konkursie pań cztery panie kończyły bez błędu i przy rozgrywce znowu powtórzyło się to samo. Denerwowały się konie, lecz w rezultacie 1-sza nagroda przypadła w udziale P. Juchniewiczównie na pięknej, wschodniego typu Orizonie, 2-gą nagrodę otrzymała p. Kucińska na Nemrodzie, po uporczywej walce w rozgrywce z p. Curel, której przysądzoną została 3-cia nagroda, 4-tą nagrodę otrzymała znowu p. Kucińska i 5-tą p. Juchniewiczówna.

Nagrody zwycięzkim jeźdźcom wręczała pani generałowa Kessler, a paniom gen. Kessler.

Konkursa odbyły się we wzorowym porządku.

— **Handicap Otwarty Nr. I, dn. 29.IV 1928 r.**

Batiar	67	Diana II	51½
Etyl	64½	Bartosz	53½
Pirat	61½	Ammon	53½
Miss Mistinquet	59½	Andiamo	53
Birma	58½	Sac a Vin	53
Battaliana	57½	Grymas	53
Goldynga	58	Jawa	50½
Dziwo	57	Zygfryd	52½
Chazi	58½	Ugly Prince	52
Elija	56½	Foresta	50
Ibanez	58	Kabałka	49½
Garonna	56	Bramin	51½
Giaur	58	Gorgias	51½
Zupan	58	Fals	51
Biskra	55	Bzura	49
Episod	, 57	Kiss me Quick	51
Heure Bleue	54½	Dziedzic	50½
Erudyt	56½	Wiking	50½
Zulus	56	Mah Jong	50
Estella II	54	Rygor	50
Granit	56	Delire	49
Borsuk	56	Irish Bee	46
Extaza	53½	Goniec	47
Zagadka	53½	Zuza	45
Fantomas	55½	Zbroja	44
Czataldża	53	Fleur de Lys	43
Lanca	53	Lawa	44
Mandarynka	53	Chimera	42
Plajta	52½	Mecenas	44
Estramadura	52½	Trilby	41
Erna	52½	Imre	40
Ekstaza	52½	Rapsod	40
Galopada	52	Eunice	40
May Rose	52	Waleczny	40
Gran	54	Zagończyk	40
Esperanto	54	Astarte	40
Parnas	53½	Poranek	40
Hassan	53½		

— **Handicap Otwarty Nr. 2 dn. 29.IV 1928 r.**

Forward	66	Tamerlan	59½
Herkules	62½	Dollar	59
Granat	62½	Irun	59
Eskorta II	58½	Komtur	57½
Frasquitta II	58	Oleś	57
Alembik	59½	Eldorado	58
Egmont	59½	Armagnac	57
Don Carlos	59	Reine Seule	54½
Florestan	58½	Wichura	54
Arno	58½	Allier	57

Figaro	55½	Amor	50
Fakir	56½	Cicero	50
Aurora II	53½	Murman	49½
Delfin	55½	Edynburg	49½
Boruta	56	Belladona	47½
Aino II	54½	Edzio	49
Bosfor	54	Flos	48
Nabab	55	Juljusz	49
Farmazon	53½	Monte Catini	48½
Ave	52½	Dzisna	46½
Dziwak	53½	Czarodziej	48½
Dimple	51½	Morgat B. W	48
Pan Leon	54	Faszoda	45
Niobe	51	Mrok	46½
Monitor	53½	Jemioła II	45½
Ataman	52½	Granat II	47½
Łaskawa Pani	50	Alfa III	45½
Samum	53	Hajdamak	46
Dukat	51½	Arystokratka	40
Urwipołeć	52	Cerberus	40
Ententa	48½	Korea	40
Florydor	50½	Frasquitta	40

ZAGRANICZNA.

— Telegram własny.

Maissons Laffitte.

Prix Delatre, 40,000 fr., 2000 mtr. (prosta linja).

1. 3 l. Magnat og. kaszt., po Ksar i Magdalena.
2. 3 l. Styrax og. gn., po Le Prodige i Colophane.
3. 3 l. Dame Oui og. c. gn., po Verwood i Dame de Pique.

Wygrane w 2 m. 12 s. o $^3/_4$ dług., 56 kg., u startu 11 koni w tej liczbie Courageuse p. L. Mantaszewa, która przyszła ostatnia. Zwycięzca należy do pani Ed. Blanc i był dosiadany przez Esling'a.

Magnat w roku zeszłym biegał trzy razy, wygrywając jeden wyścig, a mianowicie Prix de l'Aqueduc, 1400 mtr., 15,000 fr.

MAGNAT og. kaszt. ur w 1925 r.

1920 Magdalena 2		1918 Ksar 3	
Porte Maillot 12	Verwood 16	Kizil Kourgan 3	Bruleur 4
Gardefeu 6	Grey Plume 20	Omnium II 22	Chouberski 28
Cambyse 2	Grey Leg 6	Upas 19	Gardefeu 6

Rodowód Magnata należy do niepospolitych w dobie dzisiejszej, gdyż jest przesycony krwią Dollara, i tworzy inbred na Gardefeu, krew którego w rodowodach koni francuskich odgrywa b. poważną rolę.

Ksar, wygrał Derby oraz wiele innych klasowych wyścigów na sumę 1.562.000 fr. Babka Magnata Helene, po Flying Fox, jest rodz. siostrą Ajaxa i Adama.

Le Prodige (ojciec Styraxa) jest synem Prestige i sam był koniem bardzo dobrej klasy. Biegał i wygrywał na różnych dystansach od 1400 do 4000 metrów, zdobywając 653,025 fr.

— Zagadki przyrody.

Reguła siedmiolecia w hodowli koni pełnej krwi w Anglji.

Z okazji niedawno odbytego zebrania naukowego towarzystwa weterynarzy w Wiedniu wygłosił naczelnik stadnin państwowych Dr. Wettengl odczyt zatytułowany: „Badania nad sprawdzaniem się reguły siedmiolecia Swobody i prawa dziedziczności w angielskiej hodowli koni pełnej krwi".

Wiedeński profesor uniwersytetu Swoboda wychodzi z założenia, że poszczególne lata życia ludzkiego nie mają bynajmniej równej wartości, twierdząc, że życie ludzkie można porównać do linji falistej, która przechodzi z rodziców na dzieci, wnuki i dalsze potomstwo. Długość (okres) takiej fali wynosi 7 lat i określa lata życia przez 7 podzielne mianem „7-u" albo „latami szczytowemi". W latach tych rodzi się w regule potomstwo o większej wartości. Zdarzają się jednak również często nieregularne „lata szczytowe", t. zn. że najwięcej wartościowe potomstwo przychodzi na świat nie w 7-u latach" rodziców, lecz w odstępie siedmioletnim. Lata „7-u" rodziców stanowią atoli tylko jedną z tez w prawie dziedziczności Swobody, równie ważne znaczenie przypisuje on konstelacji dziecka do przodków i równobiegłości fal życia czyli „homorytmice", jak również w niektórych wypadkach „szczytowym" i „głębinowym" okresom rodziców.

Dr. Wettengl podjął się przeto zadania zbadać, czy teorja profesora Swobody stwierdza się również w hodowli koni pełnej krwi i doszedł, jak to w swym odczycie wygłosił, na podstawie swych badań do następujących wniosków:

1. Wielce przeważająca ilość średnio obliczona wybitnych koni wyścigowych i hodowlanych jak i również koni odznaczających się długotrwałem życiem urodziła się w „7-u" lub „7-u" + 1, wzgl. „7-u" — 1 latach rodziców, przyczem zauważa, że lepiej wypada potomstwo równych „7-u lat", a zwłaszcza jeżeli oboje rodzice w latach tych się znajdują.

2. Nie mniejsze znaczenie należy przypisać konstelacji dzieci do przodków, bo konie o szczególnie wielkiem znaczeniu, nie urodzone w „7-u" latach rodziców, wykazują konstelacje „7-u" w stosunku do niektórych przodków. Produkt taki jest tem cenniejszy, czem częściej takie konstelacje się znachodzą i czem większą wartość dani przodkowie przedstawiają. Konstelacje takie z przodkami mniej wartościowemi odnosiłyby natomiast zły wpływ na wartość potomstwa byłyby w stanie umniejszyć wpływ i znaczenie wartościowych przodków, z czego jasno wynika ważność znajomości wartości i należytej oceny poszczególnych przodków i dokładnego studjum prądów krwi. Konstelacja przodków odgrywa zwłaszcza ważną rolę przy hodowli opartej na inbreedach i bliskich pokrewieństwach.

3. Bardzo korzystny wpływ na dobroć produktu hodowlanego zdaje się posiadać równobiegłość fal życia czyli homorytmika rodziców, która w tym wypadku ma miejsce, jeżeli następuje kopulacja zwierząt możliwie równych wiekiem, lub też różniących się w wieku „7-u" latami. Homorytmika rodziców działa zwłaszcza wtedy korzystnie, jeżeli rodzice znajdują się w „7-u latach", lub też — bez względu na wiek — obydwoje, lub przynajmniej jedno z nich jest dzieckiem „7-u" lat, jak i nakoniec również w tych latach, kiedy tak ze strony ojca jak i matki możliwie dobre i liczne konstelacje przodków są korzystne dla potomstwa. W ten sposób urodzone konie odznaczają się zwłaszcza w hodowli.

4. Na pytanie, czy „7-u latom" należy przypisać też odnośnie większej płodności rodziców szczególniejsze znaczenie, nie można na podstawie tych badań twierdząco odpowiedzieć i należałoby tę kwestję przez odnośne, w tym kierunku poczynione badania odpowiednio wyświetlić.

5. Byłoby zbyt śmiałem, w tak obszernej i ważnej kwestji, jaką przedstawia prawo dziedziczności Swobody, obecnie już odważyć się na wydanie wiążącego orzeczenia pro i contra; można już jednak powiedzieć, że nowa ta teorja w połączeniu z dzisiejszem stanem poznania na terenie dziedziczności łącznie z nauką o chromosomach i rodzajach jest w stanie stworzenia możności dokładniejszego wniknięcia w niektóre dziedziny, dziś jeszcze gęstą zasłoną tajemnicy okryte. Wskazujemy tu między innymi na ważną kwestję inbreedów, w którejby nam reguła siedmiolecia i oparte na niej prawo dziedziczności nie tylko dały wytłumaczenie konkretnych faktów, lecz i umożliwiły do pewnego stopnia przewidzenie przyszłości.

Praca Dr. Wettengla oparta na bardzo licznym badanym materjale ma być wkrótce opublikowana; ma ona zawierać wielką ilość konkretnych przykładów i należy jej z wielkiem zainteresowaniem oczekiwać.

— Najlepszy żokej wszech czasów.

Dnia 8 listopada 1927 r. minęło 41 lat od chwili, kiedy najlepszy żokej wszech czasów, Fred Archer, w domu swym w Newmarket wystrzałem z rewolweru w przystępie obłędu gorączkowego życie sobie odebrał. Jeździec ten, stający u szczytu swej sławą okrytej karjery, dosiadał w wyścigach 8084 koni pełnej krwi, z któ-

rych nie mniej jak 2746 zdołał jako zwycięsców przez celownik poprowadzić. Przez przeciąg 13 lat bez przerwy był on żokejem — championem w Anglji, co stanowi rekord światowy, osiągnięty raz tylko jeszcze przez W. Jellis'a, który w Belgji również 13 lat z rzędu był championem — żokejem. W roku swej śmierci wygrał Fred Archer na Ormonde swe piąte Derby i szóste St. Leger. Pierwsze swe zwycięstwo w biegu płaskim odniósł on, 13 lat licząc, w Nursery Handicap w Chesterfield na Athol Daisy, na której dnia następnego wygrał Hartington Plate. Dwa lata przedtem wygrał pod wagą cca 30 kg. Steeple - chase w Bangor na Maid of Kent.

Kontrakt jego z trenerem Mat Dawson, u którego praktykował przytoczę z powodu jego oryginalności w dosłownem brzmieniu: „Frederic Archer, 11 lat liczący, wstępuje za zezwoleniem ojca swego u Mathew Dawson'a w Newmarket, w okolicy torow treningowych Cambridge do nauki, by kunsztu swego się wyuczyć i by swemu mistrzowi przez pełnych pięć lat wiernie służyć, żadnych tajemnic domowych nie rozgłaszać i wszędzie rozkazom jego być posłusznym. Uczeń zobowiązuje się nie wyrządzić mistrzowi swemu nijakiej szkody, ani nie sprawić mu przykrości; zobowiązany jest również wedle swej możności całą siłą przeciwdziałać, by inni nie wyrządzili szkody jego mistrzowi, gdyby o czemś podobnem gdziekolwiek usłyszał. Zobowiązuje się własności swego mistrza ani nie wywlec, ani osobom trzecim nie pożyczać. Zobowiązuje się zachować czystość, i przez te pięć lat nie zawierać związku małżeńskiego. Zobowiązuje się nie uprawiać ani gry w karty, ani w kości, ani żadnej wogóle gry, w którejby miał stawiać pieniądze swego mistrza. Nie wolno mu nic zakupywać ani sprzedawać. Nie wolno mu odwiedzać gospód ani domów gry i oddalać się tak w dzień jak i nocą bez zezwolenia swego mistrza. Uczeń zobowiązuje się w odnoszeniu się do swego nauczyciela zachowywać zawsze dobrą i obyczajną formę.

Natomiast znowuż zobowiązuje się wyżej wymieniony Mathew Dawson wzmiankowanemu Frederic'owi Archer'owi wypłacać pensje, a mianowicie w pierwszym roku 7 guinei, w drugim roku 9, w trzecim 11 a w czwartym i piątym roku po 13 guinei. Uczeń zostanie ze sztuką jazdy i trenowania zapoznany i powinien wszystkim wskazówkom i radom być posłuszny. Otrzyma dostateczną ilość mięsa i napojów i co roku oprócz wolnego mieszkania jeszcze kapelusz, ubranie i płaszcz. Wymieniony Frederic Archer ma bieliznę sam dostarczyć, sam ją prać a ubrania swoje ma sam czyścić i trzymać w należytym stanie".

Dziesiejszym praktykantom w naszych stajniach należałoby dobitnie polecić przestrzeganie przepisów zawartych w wyżej zacytowanym kontrakcie; nietylko im, lecz i wszystkim żokejom należałoby doradzić przeczytanie zajmującego i pouczającego artykułu Hon. George Lambton'a, który ten znakomity gentleman - trener w 1925 r. w gazecie „English Life" o zawodzie żokeja ogłosił; przestrzega on w nim też m. i. przed zbytniem używaniem tytoniu i alkoholu, odradzając również gry i zakładów. Archer należał do tej znikomej liczby żokejów, którzy stosunkowo ładny majątek pozostawili, chociaż został on, przez nieszczęśliwe spekulacje giełdowe, bardzo zresztą oszczędnego championa mocno nadwyrężony.

— Anglja.

Najstarszy żokej w Anglji, John Faulkner obchodził w tych dniach uroczystość swych 100 urodzin. W wieku 70 lat brał jeszcze udział czynny w publicznych wyścigach.

W tegorocznem Lincolnshire Handicap (1000 funt. szt. — 1600 mtr.), który się odbędzie dnia 28 b. m. spodziewać się należy około 30 starterów. Faworytem jest dotychczas jeszcze Orbindos, który notuje 6½ : 1 przed Fohanaun 8, The Mohawk 9, Cramick 10½, Priory Park (zeszłoroczny zwycięzca) 10½, Fancy Free 12, Adien 14, Gifted 15, Jugo 15, Rob 16, Caustic 17, Philammon 17, Vanoc 20 i resztą.

W Liverpool Grand National Steepl Chase, który się odbędzie 30 b. m. spodziewają się fachowe koła angielskie największej ilości uczestników, jaka kiedykolwiek w tym największym steeplu świata u startu się znalazła; obecnie uchodzi jeszcze 50 koni za prawdopodobnych starterów. Najświeższe notowania przedstawiają następujący obraz: Trump Carol 10½ : 1, Master Billie 11½, Easter Hero 12½, Bovril 14, Sprig (zeszłoroczny zwycięzca)15, Caufax 15½, The Covote 16, Brigth's Boy 16, Maguelonne 20, Koko 25 i t. d.

— Irlandja.

Bardzo ciężki kryzys przechodzą obecnie wyścigi w Irlandji. I tak Phönix Pauk Club odwołał za zezwoleniem irlandzkiego Turf Clubu naznaczony na dzień 7 kwietnia b. r. meeting, ponieważ udowodnił, że nadmienne nań nałożone podatki, tak luksusowy jak i od zakładów, pewny zupełnie deficyt klubowi przynieść muszą.

— Francja.

Naczelne miejsce wśród ogierów stadnych kłusaków francuskich w roku 1927 zajmuje po raz siódmy z rzędu 20-to letni, niezrównany ogier Intermède (po Bémécourt z kl. Belle Poule, po James Watt), którego potomstwo w roku ubiegłym wygrało 1.971.005 fr. kwota wygrana przez jego produkty w samej tylko Francji wynosiła z końcem ubiegłego roku 8'7 milionów franków i wszystko przemawia za tem, że w roku obecnym zdoła przekroczyć fantastyczną wprost kwotę 10 miljonów franków, mając wśród swego potomstwa takich przedstawicieli jak Uranie i Vassal, dalej Turlurette, Argences, Angelus II, Quistiti, Benjamin III, Bravadle II, Barossa, Boghari, Bean Normand, Champagne II i Courcy.

— Szwajcarja.

Międzynarodowy Konkurs hippiczny w Lucernie odbędzie się w roku b. w czasie: od dnia 7 do 15 lipca. 10 międzynarodowych konkursów zarezerwowano dla skoków. Świeżo utworzono również „Nagrodę Olimpjady" dla drużyn w składzie trzech jeźdźców reprezentujących daną narodowość. Nagrody wędrowne i honorowe wartości 14.000 fr. szw., tudzież pieniężne w wysokości 26.000 fr. szw. Dla konkurentów zagranicznych liczne udogodnienia tak kojejowe i transportowe jak i mieszkaniowe. Bliższych informacji udziela Renn - Club w Lucernie.

— Rosja.

Na rachunek Sowietów zakupili bracia Menzel na Węgrzech następujące konie pełnej krwi ang.: Muczuska, Trane, Baronin, Felica i Andromeda.

— Anglja.

The Coyote, 8 l. wał. (Sea Sick — Francisca), jeden z najlepszych starszych steeplerów francuskich, który w roku ubiegłym wygrał m. i. w barwach markiza de Friquerville „Grand Steple-Chase de Paris" (400.000 fr. — 6.500 m.) został, jak wiadomo, swego czasu za bardzo wysoką cenę nabyty przez amerykanina p. Victora Emanuela, w którego barwach weźmie udział w tegorocznym Grand National Steepl - Chase w Liverpoolu (5.000 funt. szt. — 7.200 m.) pod wagą 75½ kg. W oficjalnych swych próbach przed tym „Derby steeplerów" trzyma się nadzwyczaj dzielnie, udawadniając w każdym wyścigu, w którym bierze udział, że przeszkody angielskie nie przedstawiają dla niego większych trudności. Ostatnio n. p. wygrał pod wagą 79½ kg. Lingfield - Park - Handicap - Steeplechse (4800 m.) bijąc kadydatów do „Grand National". Arobeen, Lordi, Ibstock, Darracq, Mausers Pride, Redlynch i Inglewood.

— Francja.

Raid dystansowy Paryż—Cannes (980 km.) wygrała młoda hinduska miss Gaiatry licząca 16 lat. Jako talizmom trzymała prze cały przeciąg tej uciążliwej zwłaszcza w ostatnich etapach podróży żółwia w ręku. Moralną zwyciężczynią tego raidu jest jednakowoż młoda francuska Mlle Grossi, która wskutek wypadku swego konia musiała na przeciąg 36 godzin swą podróż przerwać, później jednakowoż tyle terenu nadrobić zdołała, że tylko niewiele później od swej zwycięzkiej rywalki zajechała na tor wyścigowy w Cannes—Mandelien, będący celem tego raidu.

— Włochy.

Dwie największe włoskie nagrody, „Weilka Nagroda Włoch" i „Wielka Nagroda Medjolanu" zostały obecnie na rok bieżący przez Towarzystwo Wyścigowe w Medjolanie świeżo ustanowione. Obydwa biegi są międzynarodowe. „Wielka Nagroda Włoch" dla 3l. ogierów i klaczy wszystkich krajów (250.000 lirów — 2600 m.) będzie dnia 27 maja b. r. rozegrana. „Wielka Nagroda Medjolanu" dla 3 l. i starszych ogierów i klaczy wszystkich krajów (500.000 lirów — 3000 m.) odbędzie się dnia 17 czerwca b. r. Termin miano-

wań do obydwu biegów upływa dnia 26 marca b. r. Zgłoszenia należy skierować do: Societa d'incorragiamento per le razze equine in Italia, Milano Via Brera 4, wzgl. do Jockey Club d'Italia, Roma, Via Cesare Battisti 121. Bliższych warunków na razie brak. (Przyp. redakcji: Ponieważ termin mianowania zbyt krótki, jest poprostu już technicznie niemożliwe ew. zgłoszenie udziału polskich koni).

— Niemcy.

Rekordową ilość, bo aż 2300 mianowań zgłoszono w „Wielkim tygodniu konkursów hippicznych" trwającym od dnia 24 marca do 1 kwietnia b. r. w pałacu sportowym w Berlinie. W lekkim konkursie myśliwskim zapisano 146 zgłoszeń.

— Węgry.

Alter Drahrer derbista austrjacki 1924 r. znowu zmienił swego właściciela, bo pułkownik Aleksander v. Sibrich, którego syn Maxima ostatnio był własnością, sprzedał go do Czech.

— Austrja.

Hiszpańska ujeżdżalnia we Wiedniu, słynna na cały świat najwyższa szkoła jazdy klasycznej, została przez londyński komitet Horse show zaproszona do występów w roku obecnym w Londynie z okazji odbywającej się w lecie wielkiej wystawy koni.

— Izba Gmin uchwaliła bill o totalizatorze.

Po długich dyskusjach Izba Gmin uchwaliła nareszcie totalizatora na torach angielskich, nie znosząc jednakże bookmakerów. Postanowienie to przeszło większością 149 × 134 głosów. Pan Winston Churchill, jeden ze zwolenników totalizatora, w swojej przemowie porównał tory wyścigowe angielskie i francuskie. Te ostatnie, mówił, nigdy nie są świadkami takich nieporządków, jakie są na angielskim. Jestem przekonany, mówił p. W. Churchill, że totalizator raz przyjęty, pozostanie na zawsze w Anglji

— Anglja.

Lord St. Davis, Anthony de Rothschild i Hugh Vivian Smith zostali mianowani członkami komitetu do kontroli czynności totalizatora. Komitet ten będzie się składał z siedmiu członków, nazwisko prezesa nie jest jeszcze wiadome. Miejsca reszty członków zajmą przedstawiciele Jockey - Clubu, międzynarodowego stowarzyszenia Steeple - Chasesów i stowarzyszenia właścicieli torów wyścigowych, (które w Anglji częściowo stanowią własność prywatną).

— Bruksela.

Wyścigi w Boitsfort odbyły się w dniu 18 marca przy dużym napływie publiczności. Nagroda Prix de l'Yssche (20,000 fr., dyst. 2100 mtr.) dla czteroletnich stanowiła główną atrakcję dnia, wywołując duże zainteresowanie.

Główną faworytką publiczności była Lai Alai, która stając do startu była notowana 4/5, pomimo, że do biegu stawało osiem zawodników. Tymczasem od początku biegu syn Shetlanda łatwo wyrwał się naprzód, wygrywając o dwie długości od Mont Saint Jean. Zwycięsca należy do pana M. L. Niguet, którego stajnia już się wsławiła świetnym zwycięstwem Feza, który wygrał w r. z. bieg dla dwuletnich ogierów z wielką łatwością. Bieg równoważny dla klaczy wygrała Bravada pomimo silnego zderzenia, za które jej jockey Elliss został spieszony na tydzień.

Jeszcze bardzo łatwe zwycięstwo odniósł „Beumonta" pana René Visard, wygrywając bez walki, od dwunastu współzawodników.

Fez, ogier pana Niguet nie jest zapisany do derby, natomiast bardzo poważnym kandydatem na Grand Prix de Bruxelle.

— Anglja.

15 marca.

National Hunt Handicap St. - Ch. 850 s. Dyst. 5200 mtr.

1. Knockin, 64 kg., p. M. G. Pease.
2. Low Tide, 65½ kg., p. M. R. Bownass.
3. Spear of War, 67 kg., lord Queenborough.

16 marca.

Amateurs Handicap Chase. 150 s. Dyst. 5000 mtr.

1. Uncas II, 72 kg., p. M. Victor Emanuel.
2. Kilbairn, 68 kg., p. M. R. A. Parry.
3. Lutoi, 69½ kg., p. E. G. L. Speed.

17 marca.

Hurst Park Trial Handicap Steeple - Chase. 525 s. Dyst. 6400 mtr.

1. Koko, 79½ kg., p. M. F. Barbour.
2. Maguelonne, 69½ kg., p. Pierre de Jumilhac.
3. Rosoglio, 71½ kg., p. M. V. Emanuel.

— Sandown-Park.

22 marca.

Select Handicap Steeple - Chase. 265 s. Dyst. 4925 mtr.

1. Spear O'War, 71 kg., p. Queenborough.
2. Sprig, 79½ kg., p. M. Partridge.
3. Shadow, 70½ kg., p. M. A. W. Groom.

— Buenos-Aires.

11 marca.

Prix Miguel Cane. 10,000 p. Dyst. 1000 mtr.

1. Ataulfo, 2. Fogon, 3. Pajuerano.

18 marca.

Prix General Lavalle. 10,000 p. Dyst. 1100 mtr.

1. Magnax, 2. Delire, 3. Rosilar.

Prix Mariano Moreno. 10,000 p. Dyst. 1100 mtr.

1. Favella, 2. Monserga.

— Maisons-Laffite.

W dniu 13 marca odbyło się otwarcie wyścigów płaskich w Maisons - Laffitte. Pogoda była szara i zimna co nie stanęło na przeszkodzie licznym rzeszom sportsmenów, którzy przybyli z Paryża.

Największą nagrodą dnia wzbudzającą duże zainteresowanie był Handicap Optional. Nagroda ta posiada znaczenie z tego względu, że występują w niej konie handicapowane podług klasy wykazanej w dwuletnim wieku.

Wyścig ten został wygrany przez kasztanowatego 3-letniego ogiera Oktaw Homberga „Dernier Nandi", po Romagny z kl. Derniere Nee, który pod jockejem Dufores, z wagą 49 kg. wyścig wygrał o pół długości w minutę 48 sek.

Drugie miejsce zajął Rechaud (51 kg.), trzecia Kerka (51½ kg.), u startu 14 koni. Zwycięzca w roku zeszłym wykazał niezłą formę, zwłaszcza w ostatnim swoim wyścigu zajmując drugie miejsce za Golden Strait. Prix Rose de Mai 10.000 fr. 1800 mtr. wygrała klacz P. L. Mantachewa, kasztanowata „Luxueuse" po Chaud z kl. Lolette, która pod jockejem Burette z 1,59" wygrała wyścig o 1 długość pozostawiając za sobą 15 trzylatków.

Ogółem uposażenie 6-ciu wyścigów tego dnia rozegranych było słabe i najwyższa nagroda wynosiła 30.000 fr.

We Francji niejednokrotnie praktykowany bywa powrót konia przeszkodowego do wyścigów płaskich. W ten sposób Le Centaure (syn Nimbusa), który w ostatnich czasach w Auteuille kilkakrotnie biegał z powodzeniem, wygrał obecnie Prix du Mareil bijąc 20 koni.

— Austrja. Z powodu opadów śnieżnych we Wiedniu został termin otwarcia wyścigów kłusaków, naznaczony na dzień 11 b. m., przesunięty przez Wiener Trabreun Verein na dzień 18 b. m.

— P. Stejskal, właściciel zeszłorocznego derbisty austrjackiego Vysehrad'a udaje się w tych dniach do Anglji, by być obecnym przy rozegraniu Lincolnshire — Handicap i Liverpool Grand National Steeple-chase. Zamierza również nabyć na miejscu kilka wysokocennej krwi koni jak też i oddać utalentowanego żokeja swego Lomaxa celem specjalnego przeszkolenia jako jeźdźca przeszkodowego jednemu z najpoważniejszych fachowców angielskich.

— Węgry Sir Colville Barclay, angielski poseł w Budapeszcie został przeniesiony do Lizbony, wielką szkodę ponoszą przez to tak wyścigi jak i hodowla węgierska, którymi poseł angielski czynnie się interesował. Narazie pozostawia on swe konie wyścigowe na Węgrzech.

MAGICIEN II.

MISS FLECHE		TEDDY	
Mariette	Arc de Triomphe	Roneeau	Ajax
Trident	Gallinule	Bay Ronald	Flying Fox
Ocean Wawe	Isonomy	Hampton	Orme

— W Cannes w dniu 4 marca. (wyśc. zprzeszkodami). Nagrodę *La Coupe Internationnale* de Cannes, 100.000 franków wygrał, hr. de Rivaux „Orange Pin" 6 l. Jockey F. Herve. Drugie miejsce zajął L'Argentin zaś trzecie Mashal French.

— W Grand National Steeple, który zostanie rozegrany w Liverpoolu 30 b. m. oczekiwane jest olbrzymie pole składające się przypuszczalnie z pięćdziesięciu uczestników.

Lingfield Park Handicap, Steeple-chase. — 4.800 mtr. — 500 Ł.
The Coyote, (Sea Sick et Francisca), 8 l., 79½ kg.
V. Emanuel; 1
Ardeen, 68½ kg., sir Keith Fraser; 2
Lordi, 7 l., 71½ kg., A. M. Jones. 3

— Wyścigi w Maison Laffitte.

Piątek, 16 marca. Pogoda ładna, frekwencja publiczności znaczna. Największą nagrodę dnia Prix Biniou wygrał Racahaut.

Nagrodę Prix du Vieux Moulin otrzymała klacz Amédée. Na początku bieg prowadził Ippecourt, za nim Larme de Glace, Trofarello, i Town Life. Na prostej Ippécourt, Ambassadeur, Primat, Amédée, Coco VI, stoczyły zażartą walkę, ostatecznie Amédée przyszła do mety pierwsza, drugą nagrodę wygrywa Primat, trzecią Coco VI.

Nagrodę Prix de Nicham łatwo wygrywa Oeuf de Paques. Za nim pospiesza ogier barona Foy Ru d'Alland.

W nagrodzie Prix de Sartouville pierwszą nagrodę zdobyła White Sister, drugą z wielkim wysiłkiem Mousqueton, trzecią Syntholine.

W nagrodzie Prix de Fougerette do ostatniej prawie chwili Véridique Maharanée, Smetala, Montmajour i Chambelau galopowały razem, za niemi Balaika i Héliotaure, te dwa ostatnie nieco na przedzie. Wreszcie na prostej Vocero z wielkim wysiłkiem wywalczył sobie pierwsze miejsce, drugie zaś Héliotaure.

Oto ostateczny rezultat dnia:

Prix du Vieux Moulin. Nagr. 7,500 fr. Dyst. 2500 mtr.
1. Amédée, 2. Primat, 3. Coco VI.
Prix de Nicham. Nagr. 10,000 fr. Dyst. 1000 mtr.
1. Oeuf de Paques, 2. Ru d'Alland, 3. Les Rameaux II.
Prix de Sartrouville. Nagr. 7,500 fr. Dyst. 2000 mtr.
1. White Sister, 2. Mousqueton II, 3. Syntholine.
Prix de Fougerette. Nagr. 12,500 fr. Dyst. 1200 mtr.
1. Vocero, 2. Héliotaure, 3. Smetala, Waller, Balalaika, Maharanée, Vérédique, Koussar.
Prix Andrée. Nagr. 10,000 fr. Dyst. 1000 mtr.
1. Ariette, 2. Seule, 3. Kirke.
Prix Biniou. Nagr. 20,000 fr. Dyst. 2200 mtr.
1. Racahaut, 2. Hella, 3. Caderousse, Réparsac, La Jacotte, Old Pip.
Prix de l'Herault. Płoty. Nagr. 10,0000 fr. Dyst. 2800 mtr.
1. Tour du Capp, 2. Mapal, 3 Archer, Saboia, Rameur, L'Ermite.

Redaktor i Wydawca M. RADWAN. Druk K. Kowalewskiego, Warszawa Piękna 15.